



UNIVERSITÄTS-  
BIBLIOTHEK  
PADERBORN

## Universitätsbibliothek Paderborn

### Capitvlaria Regvm Francorvm

Additae sunt Marculfi monachi & aliorum formulae veteres, & Notae  
doctissimorum virorum

**Baluze, Etienne**

**Parisiis, 1677**

Addenda In Notis.

**urn:nbn:de:hbz:466:1-22974**

**T. om. II.** pertinet. Quæ verò supra lineas addita sunt, & diverso charactere cusa, tum etiam duo vocabula punctis permixta, ea addita sunt tempore Leo-therici. Vbi autem nomina excommunicatorum ita deleta sunt ut legi omnino non possint, illic puncta substituimus pro nominibus excommunicatorum. Ista porro nos totidem omnino verbis olim enarravimus ad Reginonem.

**Pag. 673.** **SVNIARIUS EPISCOPVS HELENEN.]** Fuit filius Gaufridi Comitis Emporitaniac Ruscinonensis & Avæ Comitissæ, ut docent tabularia Ecclesiæ Helenensis & monasteriorum sancti Petri Rodensis & sanctæ Mariæ Rodensis. Successit autem Riculfo, quem in cathedra Helenensi se disce repetio usque ad annum octavum regni Lotharj. Suniarium autem illic sedisse constat ab anno **XIII.** ejusdem Lotharj usque ad annum **DCCCCLXXVII.** quo interfuit consecrationi monasterij Rivipullensis. Successorem habuit Hildefindum Abbatem sancti Petri Rodensis, qui sedem Helenensem tenuisse reperitur anno primo regni Ludovici Regis filij Lotharj & anno quarto regnante Hugone Magno Rege.

**VOLVERADVS LEVITA.]** Subscriptus reperitur donationi alodis de Troliars quam Ecclesiæ Helenensi fecerunt Ava Comitissa & filius ejus Soniarus Episcopus **III.** Kalendas Augusti anno **XVIII.** regnante Leutario Rege filio Ludovici Regis.

**Pag. 674.** **OLIBANVM COMITEM.]** Bifuldunensem & Ceritanensem, filium Mironis Comitis Barcinonensis & Avæ Comitissæ. Sic enim reperio in veteri charta Rivipullensi & in gestis Comitum Barcinonensium.

**MIRONEM FRATREM EIVS.]** qui Gerundenis Episcopus & Comes fuit, cujus multa extant monumenta. Gestis Comitum Barcinonensium: *Miro vero tertius filius Mironis Comitis Barcinonensis fuit Gerundenis Episcopus & Comes, qui apud monasterium Rivipullis sepultus est anno Christi DCCCCLXXIV.* Vide Franciscum Diago in catalogo Episcoporum Gerundenium.

**S. MICHAELIS.]** Cuxanensis in diocesi Helenensi.

**S. MARIE IN VALLE ASPERI.]** id est, monasterium Arularum in diocesi Helenensi, de quo pluribus dictum est supra pag. 1103.

**Pag. 675.** **SALLA EPISCOPVS Vrgellen.]** Filius fuit Ifatni Vicecomitis Vrgellenis, & frater Ber-

nardi Vicecomitis Vrgellenis. Antè verò quam **T. om. II.** Episcopus fieret, erat Archidiaconus Vrgellenis. Bernardus autem uxorem habuit Guisflam Vicecomitissam Salla erat adhuc Episcopus **IV.** Nonas Julij anno duodecimo regnante Roberto Rege. Ista ego collegi ex veteribus monumentis Ecclesiæ Vrgellenis, in quibus hæc præterea leguntur: *Salla Episcopus Vrgellenis sedis in episcopatu annis triginta. Iste sanctus creditur à multis.*

**COMITISSAM ERMENGARDS.]** Ceritanie nimirum, ut opinor, viduam videlicet Olibani Cabretæ Comitis Ceritanensis & Bifuldunensis, qui obiit anno Christi **DCCCXC.** filios relinquens Bernardum cognomento Taliaferum, qui Bifuldunensis Comes fuit, Guisfredum Comitem Ceritanie, & Olibam, qui dein Abbas Rivipullensis & Cuxanensis ac Episcopus Aufonensis fuit. De Oliba extant plurima clara virtutis & industriæ monumenta, quæ commodius alibi referentur. Nunc satis erit describere fragmentum ex vita inedita Petri Ducis Venetiarum; in qua cum agatur de monasterio sancti Michaelis Cuxanensis in diocesi Helenensi, in quo monasticam vitam egit idem Dux, additur: *Defuncto Guarino Abbate, inclitus vir Oliba rector ejusdem patriæ, post susceptionem sancti habitus relicto seculo, post susceptionem sancti habitus relicto seculo, Abbas in eodem canobio ab omnibus monachis & illius regionis incolis eligitur, qui postmodum Pontificum culmen adeptus in Ansoniæ cathedra dignus Deo Pontifex est electus. Cumque pontificatus sui jura, velut arguta apes, æquo libraminis pondere ac virga dilectionis, & omnem subditam creditamque plebem sibi ei Deo regeret, discernens discretæ ratione utrorumque ordinum causas, id est, Clericorum, effectus est Ecclesiæ Dei sanctæ pastor egregius. Eratque muliarum abbatiarum eximius pater; præcipue tamen sanctæ Mariæ sanctique Michaelis, in quo requiescit; admodum in omnibus curis dilexit canobium. Qui sollicitus in orationibus, philosophiæ studiis exercitatus est &c.*

**VIVAS EPISCOPVS.]** Barcinonensis, quem **Pag. 671.** sedisse reperio anno vigesimo regnante Leutario Rege filio Ludovici Regis.

**ALMERICVS EPISCOPVS.]** Ripacurcensis. Mortuus est anno **MXVII.** ut legitur supra pag. 632. cap. 21.

**VICO.]** Vrgellenis. Sic enim tum vocabantur.

## ADDENDA IN NOTIS.

**Pag. 988. post lineam 29.** induceremus adde. Chartularium monasterij Conchenis in diocesi Ruthenensi cap. 311. *Et si ipse filius primus morieris ante suam sororem, ad sororem remaneat, & post mortem sorori, sancto Salvatore remaneat ad Conchas.* Ibidem cap. 431. *In tali convenientia ut si Petrus & Bernardus filij sui morierint sine filiis de uxore natis & ipse filij sine aliis, ut fiat hac Domini nostri Salvatoris & sanctæ Fidis pro anima ejus.*

**Pag. 11. c. 15.** **PAG. 989. post lineam secundam adde sequentia.** **PRETIO REDIMAT.]** Post ista edita da-

tum mihi mutuo est exemplar legum antiquarum ex editione Tiliana, in quo Franciscus Pitheus sequentia addidit ex quodam codice antiquo.

De fiscalibus ut contra dominus censuimus pro amore pacis jubemus ut in triste electi Centenarij ponantur per quorum fidem atque sollicitudinem pax prædicta servetur.

Et quia propitiante Domino inter nos germanitatis caritas indirupta vinculo cul-

**TOM II.** todatur, Centenarij inter communes licentiam habeant latrones persequi vel vestigia assignata minare, & in trulle qua defecerint, sicut dictum est, causa remaneat, ita ut continuo capitale ei qui perdidit reformare festinet, & latronem perquirat quem si in trulle pervenerit, medietatem sibi vendicat vel delaturam, si fuerit facultate latronis; & qui damnum pertulit, sarciat. Nam si persequens latronem comperit, integram sibi compositionem simul & solutionem vel quicquid dispendij fuerit revocabit. Fredus tamen iudicis in cuius pago est reservetur.

Hinc ergo emendari poterit caput duodecimum istius decretionis.

*Pag. 1044. post lineam 46. adde sequentia.*

**IBID. c. 6.** **VERSIONIS VIENNENSIS**] Vocatur Orsus in veteri charta Viennensi anni **DC CXXII.** quæ edita est infra in appendice actorum veterum tit. **XXIII.**

*Pag. 1049. post lineam quartam adde sequentia.*

**Pag. 197. c. 16. §. 4.** Post caput istud in exemplari Pithæano legum Tilianarum quod nos mutuo accepisse paulo ante diximus additur: *Si quis mulierem gravidam batorit, XCVIII den. qui facium solidos DCC culpabilis iudicetur.* Vide editionem Basileensem legis Salicæ cap. 28. §. 4.

**IBID. c. 7.** **CULPABILIS IUDICETUR**] Post hæc verba sequitur in eodem Pithæi exemplari: *Si vero ipsa femina aliquem occiderit, & ipsa DC solidos cul. iud.*

**Pag. 198. c. 29. §. 26.** **SI QVIS MESSEM**] Pithæus in eodem exemplari monet hanc fuisse lectionem codicis Loiseliani: *Si quis messem alienam in furto aut inripaverit aut meterit, DC. den. qui &c.*

**SI QVIS BARONI**] In eodem codice Loiseliano sic scriptum erat: *Si quis baronem in via sua ostaverit.* In Fauchetiano verbò, ut illic quoque monet idem Pithæus: *Si quis baroni viam suam ostaverit.*

**DENARIUM HABERE DEBIT**] Pithæus addit ex codice Loiseliano, & tres erant qui solidos pensare vel habere vel prestare debet.

*Pag. 1050. post lineam 18. adde sequentia.*

**DE GADALIBVS**] Puto certum esse heic agi de feminis prostitutis, gadales autem dictas esse quo modo Franci dicunt *filles de joye.* Nam hodie Lemovices gadalem vocant hominem qui bene se habet, qui est hilari animo & prompto ad jocandum, ut Ciceronis verbo utamur.

*Pag. 1067. post lineam 31. adde sequentia.*

**SERVATVS ESSE COGNOSCITVR**] *Pag. 428. c. 22.*

Iam monuimus capitulare istud heic desinere in antiquis codicibus. Idem erat finis in veteri exemplari ex quo Franciscus Pithæus variantes lectiones manu sua descripsit in codice legum antiquarum ex editione Tiliana. Docet autem idem Pithæus hæc in calce istorum capitulorum scripta fuisse in eodem veteri exemplari: *Explicium capitula qua Dominus noster Karolus gloriosus Imperator praecepit (adjicere) feliciter.*

*Pag. 1129. linea 14. post vocem videntur adde.* quæ verba legisse se in aliquot antiquis codicibus refert eminentis doctrinæ, pietatis, dignitatisque ac immortalis memoriae vir Ioannes Bona Cardinalis lib. 2. liturg. cap. xi.

*Pag. 1207. post lineam 30. adde sequentia.*

**OFFICIUM ECCLESIAE**] Ita veteres libri & editiones. Puto tamen legi debere *offium.* Vide infra cap. 126. hujus libri.

*Pag. 1230. linea 23. post illa verba, OMNES VT NON CONTENTANT, adde.* Caput istud descriptum est ex decretis Anastasij Papæ cap. 4. & repetitur infra lib. 8. cap. 147.

**I**N archivo celeberrimi monasterij sancti Dionysij in dicecesi Parisiensi ostensa mihi sunt duo præcepta Ludovici Pij & Karoli Calvi Imperatorum Regumque Francorum, quibus affixa erant eorundem Principum sigilla cerea, & in his expressi eorum vultus. Horum ecypa heic tibi exhibemus.

